

LESFORMULIER CM WORKSHOP

‘DANS EEN SCHILDERIJ’

INHOUD VAN DE LES

ONTWIKKELD DOOR	Corianne Feenstra
KUNSTDISCIPLINE	Dans
DOELGROEP	Groep 3-4
ONDERWERP/THEMA	Dans je schilderij
VAARDIGHEDEN/DOMEINEN (weghalen wat n.v.t. is)	Presenteren Samenwerken Creatief denken Reflecteren Experimenteren
DOEL(EN)	• De leerling kan eigen ideeën en beelden bedenken bij de aangeboden dansbeweging. • De leerling kan verwoorden hoe het vormgevingsproces van hemzelf en/of zijn groepje is verlopen bij het maken van een eigen dans en kan hierbij zijn eigen keuzes en/of die van zijn groepje motiveren.
WERKVORM(EN)	Dansexpressie
DUUR VAN DE LES	45 minuten
LESRUIMTE	Leeg speellokaal
BENODIGDHEDEN	Verschillende afbeeldingen van abstracte schilderijen (zie links in bijlage) a4 papier en potloden, muziekbox of digibord, spotify
VOORBEREIDING	Les doorlezen – materiaal klaarleggen – Plak met stukjes schilderstape een kring, voor ieder kind een streepje. Bij wissel en uitleg van opdrachten kan je de kinderen vragen terug te komen in de kring op een streepje. – Muziek: zie muzieksuggesties en links in bijlage of gebruik instrumentale muziek in verschillende tempi zodat deze past bij de verschillende opdrachten.

LESOPBOUW

ORIENTATIEFASE / 10 MINUTEN

Warming-up: Klaar voor de start van Kinderen voor Kinderen. Voor de leerkrachten; voor inspiratie zie link. Deze warming-up kan ook worden overgeslagen. <https://www.youtube.com/watch?v=USxCrsc7MD0>

ONDERZOEKSFASE / 15 MINUTEN

8 minuten : schilderen in de ruimte

Laat een aantal voorbeelden/afbeeldingen zien van abstracte schilderijen (zie links in bijlagen).

Kijk samen met de leerlingen naar de lijnen en vormen.

Leg uit wat abstract betekent; lijnen, kleuren en vormen geplaatst op het papier.

Iedereen kan er weer wat anders in zien, het is niet een precies getekende vogel of huis.

Wij gaan uitproberen hoe we met ons lijf lijnen kunnen maken.

Eerst met elkaar in de kring:

- **Schuine lijn** → armen streken in een schuine lijn.
- **Kronkellijn** → armen en of benen in elkaar kronkelen.
- **Cirkel** → met de vingers, met de handen, met de armen, of het hele lijf.
- **Driehoek** → Armen boven hoofd gestrekt, de handen tegen elkaar, kan dit ook met de benen? Hoe?

Kunnen we nog meer lijnen en vormen bedenken om te maken?

Nu proberen we dit in de ruimte in beweging. Je kunt nu ook **stippen** maken → Op je tenen bewegen of **strepen** maken op de vloer of **veeg** met de voeten over de vloer, alsof je schaatst.

Wijs er na een tijdje op dat je in verschillende lagen kunnen bewegen, dus: laag op de vloer, hoog in de lucht of ergens daar tussen in.

- Kun je de bewegingen ook klein maken, of juist groot?
- Langzaam of juist snel?
- Welke richtingen kan je allemaal op? (voor, achter, zij, schuin etc.).
- Probeer nu al deze dingen afwisselend te gebruiken.
- We kijken tussendoor ook naar elkaar ter inspiratie.

Muziek: Rasta La vista

7 minuten: Afwisselen van lijnen en vormen

We hebben met elkaar een heleboel uitgeprobeerd, lijnen en vormen.

Nu gaan we elke keer een lijn en een vorm afwisselen en maken hier een stopdans van.

We starten met een lijn die je maakt door de ruimte, kies wat voor lijn (golvend of zigzaggend, of...) en kies waar deze begint in de ruimte. Let op; de lijn stopt als de muziek stopt.

Dan maak je meteen een vorm met je lijf en sta je stil als een standbeeld.

Bijvoorbeeld een cirkel met je armen.

Als de muziek weer aangaat maak je weer een andere lijn door de ruimte.

Kies dan welke richting je dan weer opgaat en wat voor lijn je van hieruit gaat maken.

Zo maken we met ons lijf een abstract schilderij door de ruimte.

Nu dezelfde opdracht zonder de stop in de muziek, maar wel met de stop tussen de lijnen en de vormen. Je bepaalt zelf wanneer die is.

Muziek: Le concile de Zoogs en/of Zydeko

TIP:

Als de leerlingen het lastig vinden om het zelf te bedenken kan jij aangeven welke lijn en vorm en gemaakt mogen worden bij de stopdans.

Laat kinderen mee bedenken hoe je bovenstaande opdrachten in beweging kan zetten en laat het ze ook voordoen aan de groep ter inspiratie.

UITVOERINGSFASE / 20 MINUTEN

10 minuten: Teken en dans je schilderij

Pak je papier en potloden en maak jouw eigen abstracte schilderij met lijnen en vormen.

Let op, dit schilderij gaan we zo dansen in de zaal. Maak het dus niet te ingewikkeld.

Kies 3 lijnen en 3 vormen. Kijk hoe het wordt. Je kan ook nog de achterkant van je papier gebruiken als kladpapier.

We hebben heel veel uitgeprobeerd net, je hebt vast heel veel ideeën. Tijdens het tekenen kan je elke keer eerst even uitproberen of dit is wat je straks door de ruimte wilt dansen. Welke lijn, welke vorm, waar, in welke richting, hoog, laag, met wel deel van je lijf?

Kies waar je straks wilt beginnen met het dansen van jouw schilderij en waar het klaar is.

Muziek: Hourglass of Water Falls 2 of Steppe

TIP:

Laat aan de leerlingen de afbeelding van een "abstract schilderij" dat zelf gemaakt is zien (zie bijlage). Laat ook zien hoe je deze door de zaal heen kan dansen.

Je kunt er ook zelf 1 maken ter voorbereiding van deze workshop.

De leerlingen krijgen 5 minuten om het schilderij te maken. Maak ze hier goed van bewust dat het een korte tijd is om het schilderij te maken.

Daarna krijgen ze een paar minuten om het even voor zichzelf uit te proberen door de zaal. Let op en kijk goed om je heen terwijl je beweegt. We zijn met meer aan het bewegen in de ruimte. Soms moet je even stoppen en een ander voor laten gaan.

10 minuten: Performance

We splitsen de groep door de helft.

Elk groep laat zijn schilderij zien, danst deze door de ruimte. De leerlingen aan de kant kijken. Spreek af dat de leerlingen klaar gaan staan in de ruimte waar ze beginnen met hun schilderij en als de muziek aangaat mogen ze hun schilderij dansen. Het papier mogen ze gewoon in de hand houden zodat ze kunnen kijken hoe de lijnen en vormen gaan. Als de leerlingen klaar zijn gaan ze zitten op die plek in de ruimte op de grond.

EVALUATIEFASE / 5 MINUTEN

Welke lijnen en vormen heb je gezien bij de laatste opdracht?

Wat vond je leuk om te doen in deze les en waarom?

Wat vond je niet zo leuk of lastig en hoe kwam dat?

TIP:

Als je goed kijkt zie je een spontane choreografie ontstaan doordat de kinderen los van elkaar hun verschillende routes door de zaal dansen/bewegen.

Benoem dit naar de leerlingen en laat bij tijd over de verschillende groepen nog een keer hun route dansen zodat de leerlingen dat nu bewuster kunnen observeren.

TIPS/INSPIRATIE/VERDIEPING

De methode dansexpressie is laagdrempelig omdat er geen vaste choreografie gebruikt wordt. Met verschillende opdrachten worden de leerlingen uitgedaagd mee te denken en te exploreren hoe een onderwerp omgezet kan worden in een verhaal van beweging en dans. Onderdelen van drama, dans en muziek komen hierbij samen.

Je hoeft niet te kunnen dansen als begeleider. Jouw enthousiasme is het belangrijkste om de kinderen aan het dansen te krijgen.

In dansexpressie neemt 'exploratie', het 'ontdekken' een belangrijke plaats in bij het didactisch dansproces. De oefeningen zijn relatief vrij maar je geeft hierbij wel verbale input waar nodig.

Samen met de kinderen probeer je bewegingen uit die bij het onderwerp passen en daarna gaan de kinderen zelf uitproberen en ontdekken op muziek wat je er allemaal mee kan in beweging. Ze maken hun eigen verhaal in hun eigen beleving. Ter verduidelijking kan gewerkt worden met plaatjes, (prenten)boeken en materiaal.

Na het exploreren komt een stukje verdieping. Hier ga je dieper in op het onderwerp, de oefeningen zijn wat minder vrij, en worden wat lastiger. Het kan zijn dat je moeilijkere dingen vraagt in de beweging, of de leerlingen opdrachten geeft waarbij ze op de muziek moeten letten, bijvoorbeeld een stopdans. Of je gaat dieper in op het onderwerp van die les.

De lessen kunnen gegeven worden in een speelzaal. Maar ook op de gang, in het lokaal als je ruimte kan maken en natuurlijk ook buiten.

Je hoeft niet de hele les te doen maar je kunt ook een paar oefeningen eruit halen om aan te bieden of de les in delen aan bieden over de week heen. Of alleen de oefeningen uit de les halen die jou aanspreken. Het is ook heel goed mogelijk om bepaalde oefeningen te herhalen gedurende de week of de tijd dat jullie met een thema bezig zijn in de groep.

De gebruikte muziek is grotendeels instrumentaal.

BIJLAGEN

Muziek te vinden op: Spotify in de playlist: Cultuurmenu Dans je schilderij:

<https://open.spotify.com/playlist/6onMSIGA4q0D9ewU2Fulc2?si=8166cabf00f44f2d>

Links afbeeldingen abstracte schilderijen:

https://www.istockphoto.com/nl/foto/abstract-oil-painting-blue-texture-background-pattern-gm155147216-18360931?utm_source=pixabay&utm_medium=affiliate&utm_campaign=SRP_image_sponsored&utm_content=https%3A%2F%2Fpixabay.com%2Fnl%2Fimages%2Fsearch%2Fabstracte%2520schilderijen%2F&utm_term=abstracte+schilderijen

<https://pixabay.com/nl/vectors/vrede-symbool-van-de-vrede-icoon-7063559/>

<https://pixabay.com/nl/illustrations/abstracte-vormen-kleurrijk-7754139/>

Afbeelding voorbeeld van een “abstract schilderij” dat zelf gemaakt is en dat je kan dansen door de ruimte:

<https://pixabay.com/nl/photos/schildpad-reptiel-wandeling-1850190/>

